

Лабораторна робота 8

Дослідження алгоритмів пошуку та сортування

Мета – дослідити алгоритми пошуку та сортування, набути практичних навичок використання цих алгоритмів під час складання програмних специфікацій.

Варіант 18

Задача. Розробити алгоритм та написати програму, яка складається з наступних дій:

1. Опису змінної індексованого типу (двовимірний масив) згідно з варіантом.
2. Ініціювання змінної, що описана в п.1 даного завдання.
3. Створення нової змінної індексованого типу (одновимірний масив) та її ініціювання значеннями, що обчислюються згідно з варіантом.

№	Розмірність	Тип даних	Обчислення значень елементів одновимірного масиву
18	5×5	Дійсний	Із від'ємних значень елементів побічної діагоналі двовимірного масиву. Відсортувати методом вставки за спаданням.

1. *Постановка задачі.* Початковими даними є розмірність двовимірного масиву $m \times n$, за умовою ця розмірність становить 5×5 . Оскільки $m=n$, то доцільно буде використовувати єдину змінну m на позначення кількості рядків та стовпців цієї матриці (масиву). Результатом розв'язку є інша змінна індексованого типу (одновимірний масив), яка складається із від'ємних значень елементів побічної діагоналі першого (двовимірного) масиву та відсортована за спаданням.
2. *Побудова математичної моделі.* Складемо таблицю імен змінних.

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Розмірність двовимірного масиву	Цілий	m	Початкове дане
Двовимірний масив	Дійсний	A[m,m]	Допоміжна змінна
Розмір одновимірного масиву	Цілий	n	Допоміжна змінна
Одновимірний масив	Дійсний	B[n]	Допоміжна змінна
Параметр арифметичного циклу	Цілий, послідовний	i	Лічильник

Параметр арифметичного циклу	Цілий, послідовний	j	Лічильник
Формальний параметр для передачі розмірності двовимірного масиву у функцію	Цілий	m1	Допоміжна змінна
Формальний параметр для передачі розміру одновим. масиву у функцію	Цілий	n1	Допоміжна змінна
Формальний параметр; двовимірний масив, що передається у функцію	Дійсний	arr2[]	Допоміжна змінна
Форм. параметр; одновимірний масив, що передається у функцію	Дійсний	arr1[]	Допоміжна змінна
Змінна для перестановки елементів одновимірн. масиву при сортуванні	Дійсний	cop	Допоміжна змінна

Складемо таблицю імен допоміжних алгоритмів (функцій).

Функція	Тип результату	Ім'я
Створення одновимірного масиву та визначення кількості його елементів	Цілий	creating_B()
Сортування одновимірного масиву за спаданням методом вставки	—	sorting()

Таким чином, математичне формулювання задачі зводиться до виконання наступних дій:

- 1) Ініціалізація змінної $m:=5$;
 - 2) Введення користувачем двовимірного масиву $A[m,m]$ (розмірністю m на m) або його ініціалізація будь-яким іншим способом;
 - 3) Ініціалізація масиву $B[n]$ від'ємними елементами побічної діагоналі введеного (або згенерованого автоматично) масиву $A[m,m]$ за допомогою функції `creating_B()`, а також повернення з цієї функції значення кількості елементів утвореного масиву $B[n]$ за формулою $n:=\text{creating_B}(B, A, m)$.
 - 4) У випадку якщо утворений масив B не містить жодного елемента, виводиться відповідне повідомлення, інакше відбувається виведення отриманого масиву $B[n]$, сортування масиву $B[n]$ за допомогою виклику функції `sorting(B, n)` та виведення відсортованого масиву.
- ✓ `creating_B(arr1[],arr2[],m1)` – функція, яка створює одновимірний масив `arr1[]` з від'ємних елементів побічної діагоналі двовимірного масиву `arr2[]`.
- 1) На початку ініціалізується змінна $n1:=1$.
 - 2) Далі за допомогою арифметичного циклу з параметром i (i від 1 до $m1$ включно) функція виконує лінійний пошук серед елементів побічної діагоналі двовимірного масиву (елементи, які належать до

побічної діагоналі: $arr2[i, (m1-i+1)]$) і у разі, якщо даний елемент від'ємний ($arr2[i, (m1-i+1)] < 0$), значення елемента присвоюється елементу одновимірного масиву з індексом $n1$ ($arr1[n1]$) і $n1$ збільшується на 1 ($n1++$).

3) Як результат функції повертається вираз $(n1-1)$.

✓ $sorting(arr1[], n1)$ – функція, яка сортує елементи одновимірного масиву методом вставки за спаданням. Функція складається із арифметичного циклу з параметром i (i від 2 до $n1$ включно), у якому повторюються наступні дії:

1) Ініціалізуються змінні $cor := arr1[i]$ та $j := i-1$;

2) Далі задається вкладений ітераційний цикл з передумовою (умова: $j \geq 1 \ \&\& \ arr1[j] > cor$), на кожній ітерації якого виконується зсув відсортованої частини елементів масиву на одну позицію праворуч за формулою: $arr1[j+1] := arr1[j]$;

3) Виконується вставка елемента $a[i]$ на місце елемента $a[j+1]$ за формулою: $a[j+1] := cor$.

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізуємо ініціалізацію змінної m .

Крок 3. Деталізуємо дію створення одновимірного масиву $B[]$ та обчислення кількості його елементів n .

Крок 4. Деталізуємо перевірку чи масив $B[n]$ не порожній.

Крок 5. Деталізуємо дію сортування масиву $B[n]$ за спаданням.

Крок 6. Деталізуємо функцію $creating_B()$.

Крок 7. Деталізуємо функцію $sorting()$.

3. Псевдокод алгоритму.

Крок 1

початок

ініціалізація змінної m

введення $A[m, m]$

створення одновимірного масиву $B[n]$ і
обчислення кількості його елементів

перевірка чи масив $B[n]$ не порожній

кінець

Крок 2

початок

$m := 5$

введення $A[m, m]$

створення одновимірного масиву $B[n]$ і
обчислення кількості його елементів

перевірка чи масив $B[n]$ не порожній

кінець

Крок 3

початок

$m := 5$

введення $A[m,m]$

$n := \text{creating_B}(B, A, m)$

перевірка чи масив $B[n]$ не порожній

кінець

Крок 4

початок

$m := 5$

введення $A[m,m]$

$n := \text{creating_B}(B, A, m)$

якщо ($n==0$)

то

виведення «Побічна діагональ матриці A не містить від'ємних елементів»

інакше

виведення $B[n]$

сортування масиву $B[n]$

виведення $B[n]$

все якщо

кінець

Крок 5

початок

$m := 5$

введення $A[m,m]$

$n := \text{creating_B}(B, A, m)$

якщо ($n==0$)

то

виведення «Побічна діагональ матриці A не містить від'ємних елементів»

інакше

виведення $B[n]$

$\text{sorting}(B, n)$

виведення $B[n]$

кінець

3.1. Псевдокод допоміжних алгоритмів (функцій).

Крок 6

початок creating_B(arr1[],arr2[],m1)

n1 := 1

для i від 1 до m1

повторити

якщо (arr2[i,(m1 - i + 1)] < 0)

то

arr1[n1] := arr2[i,(m1 - i + 1)]

n1++;

все якщо

все повторити

повернути (n1 - 1)

кінець creating_B()

Крок 7

початок sorting(arr1[], n1)

для i від 2 до n1

повторити

cpy := arr1[i]

j := i - 1

поки (j >= 1 && arr1[j] > cpy)

повторити

arr1[j + 1] = arr1[j]

j--

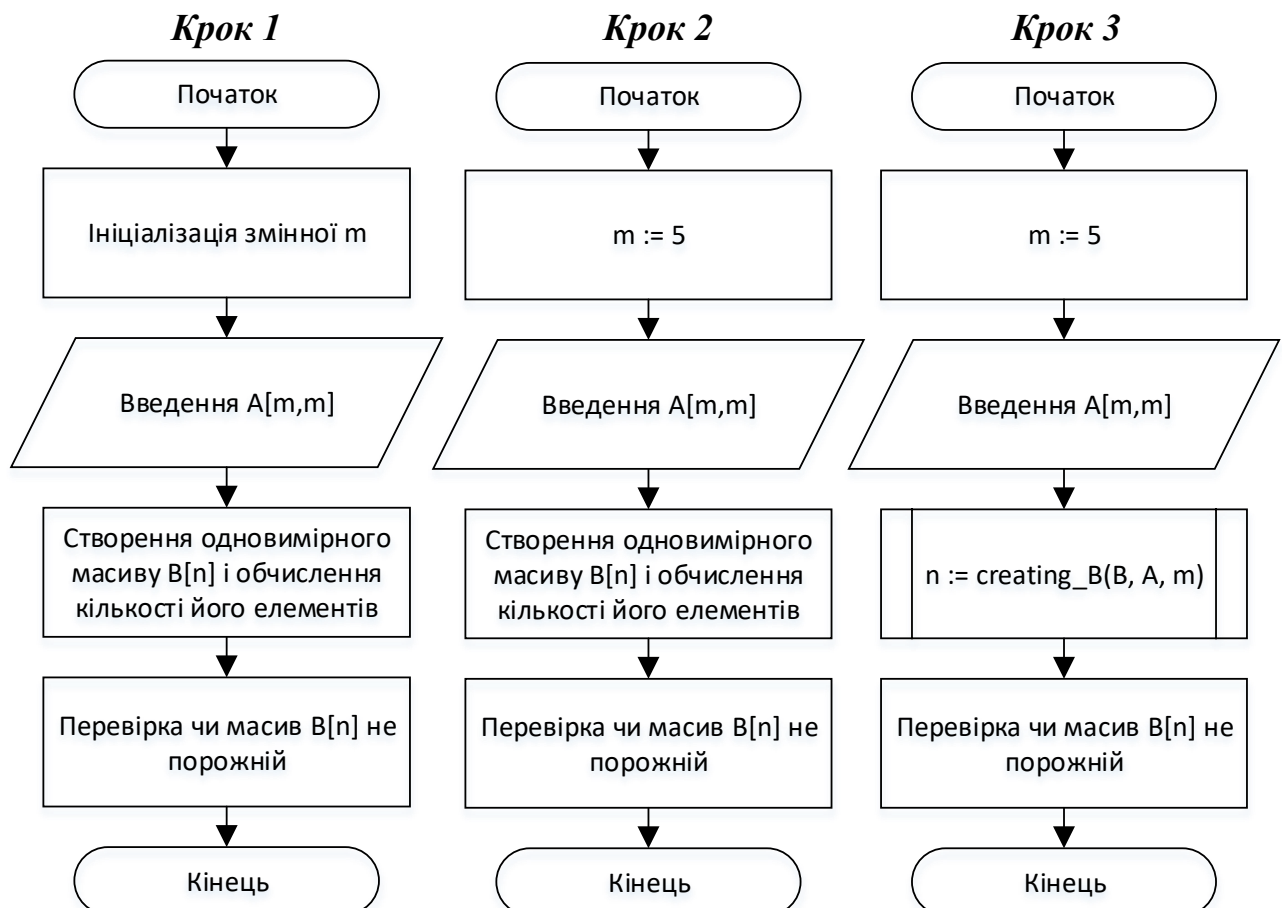
все повторити

arr1[j + 1] = cpy

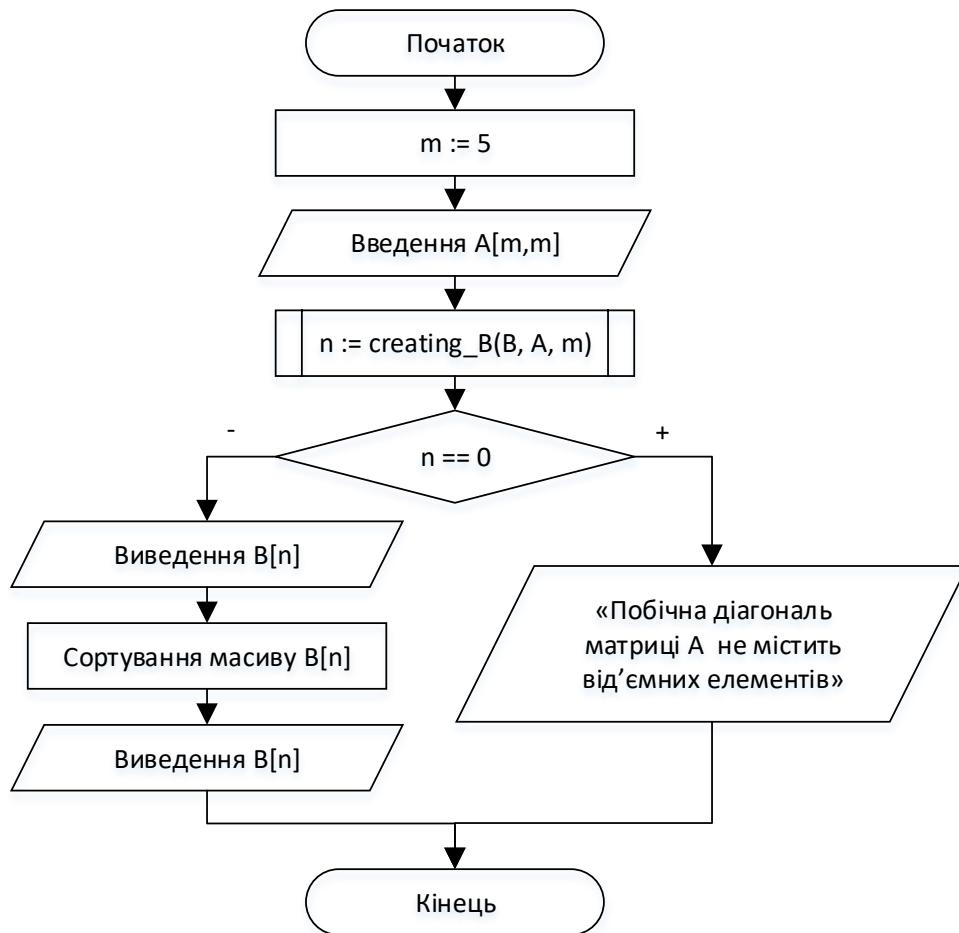
все повторити

кінець sorting()

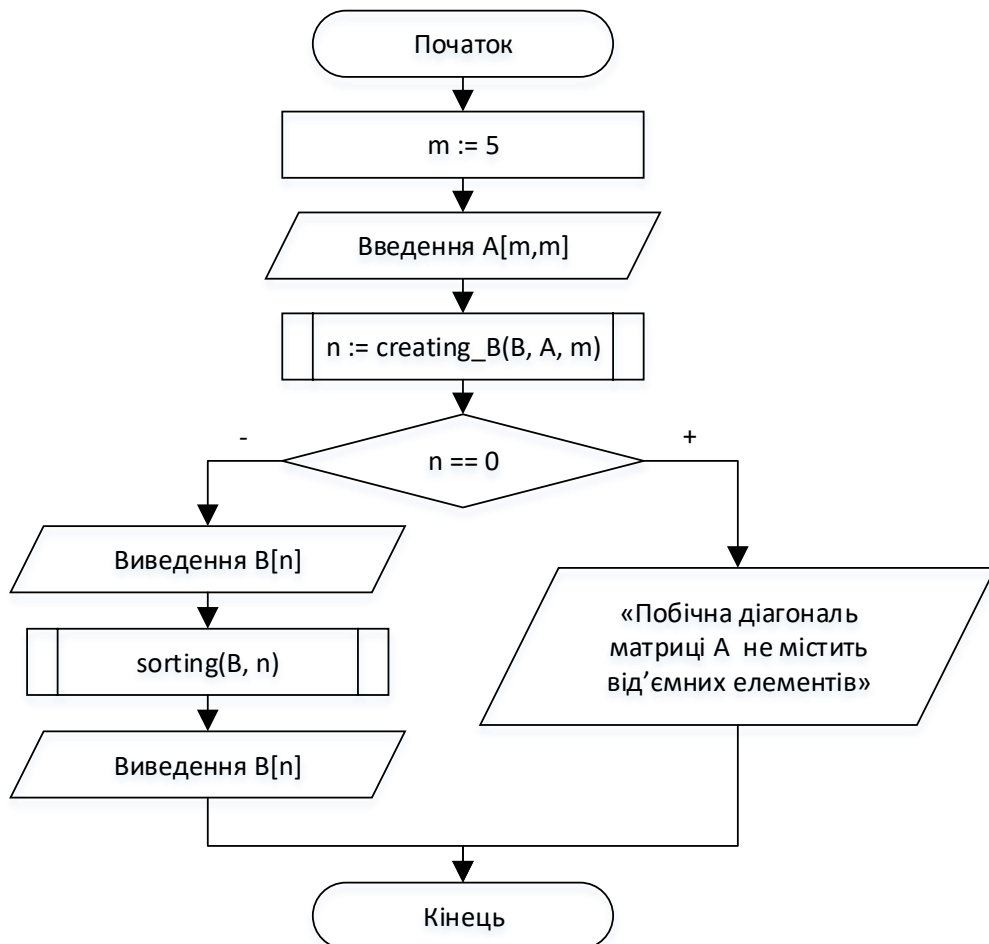
4. Блок-схема алгоритму.

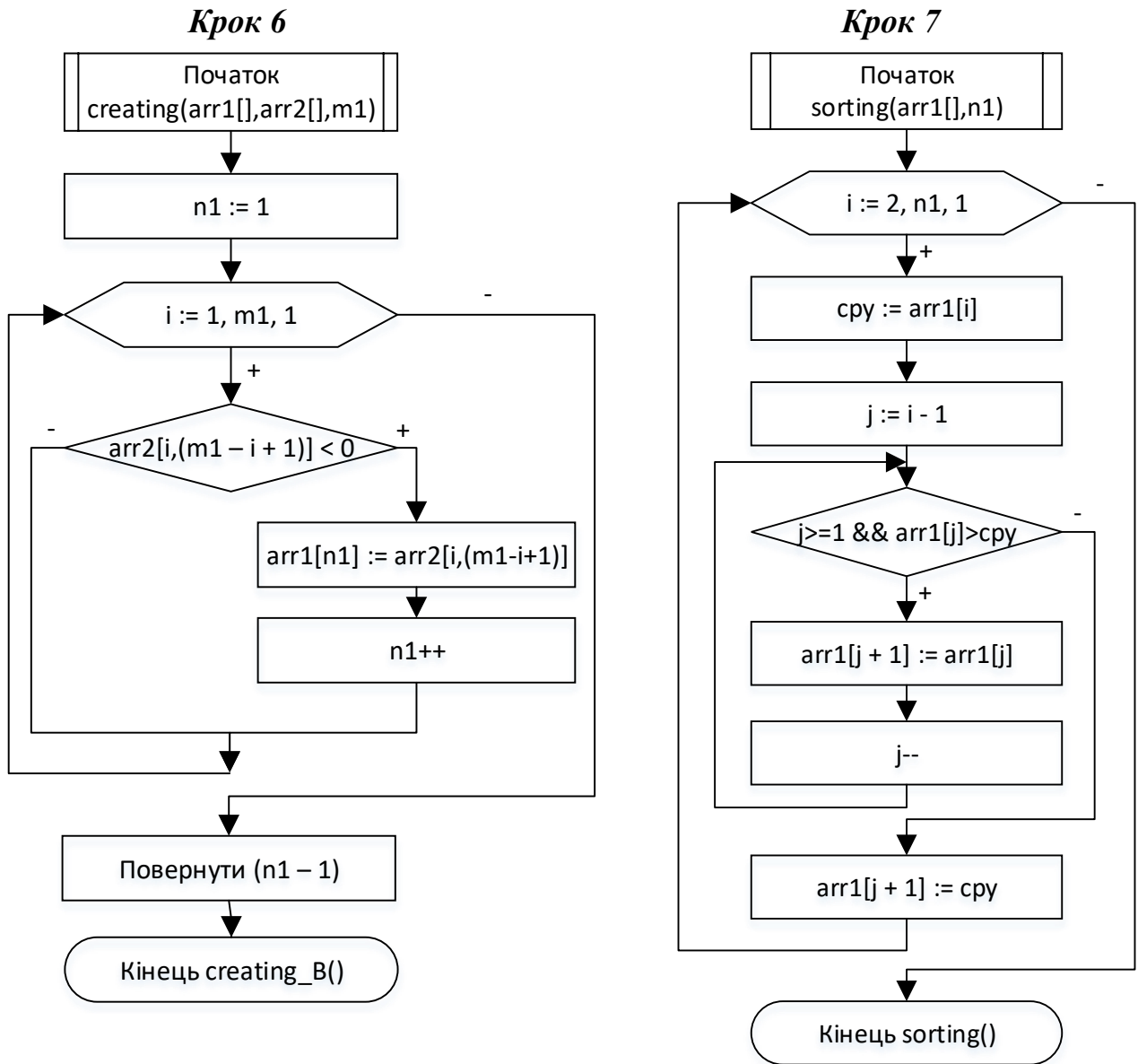
Крок 4

Крок 5

4.1. Блок-схеми допоміжних алгоритмів (функцій).

5. Код програми (на мові програмування C++).

```

#include <iostream>
#include <iomanip>
using namespace std;

void input_2(float** arr2, int m1)
{
    for (int i = 0; i < m1; i++) {
        for (int j = 0; j < m1; j++) {
            cin >> arr2[i][j];
        }
    }
    cout << endl;
}

void output_2(float** arr2, int m1)
{
    for (int i = 0; i < m1; i++) {
        for (int j = 0; j < m1; j++) {

```



```

        printf("%10.2f",arr2[i][j]);
    }
    cout << endl;
}

void output_1(float arr1[], int n1)
{
    for (int i = 0; i < n1; i++) {
        printf("%.2f", arr1[i]);
        cout << " ";
    }
    cout << endl;
}

int creating_B(float arr1[], float** arr2, int m1) {
    int n1 = 0;
    for (int i = 0; i < m1; i++) {
        if (arr2[i][m1 - i - 1] < 0) {
            arr1[n1] = arr2[i][m1 - i - 1];
            n1++;
        }
    }
    return n1;
}

void sorting(float arr1[], int n1)
{
    int i, j;
    float cop;
    for (i = 1; i < n1; i++) {
        cop = arr1[i];
        j = i - 1;
        while (j >= 0 && arr1[j] > cop) {
            arr1[j + 1] = arr1[j];
            j--;
        }
        arr1[j + 1] = cop;
    }
}

int main()
{
    int m = 5;
    int n;
    float** A;
    float* B = 0;
    A = new float*[m];
    for (int i = 0; i < m; i++) {
        A[i] = new float[m];
    }
    for (int i = 0; i < m; i++) {
        B = new float[m];
    }
    cout << "Enter the matrix A:" << endl;
    input_2(A, m);
    cout << "The matrix A:" << endl;
    output_2(A, m);
    n = creating_B(B, A, m);
}

```

```

        if (n == 0) {
            cout << "The side diagonal does not contain negative elements!" <<
endl;
        }
        else {
            cout << "The second massive:" << endl;
            output_1(B, n);
            sorting(B, n);
            cout << "Sorted one-dimensional array:" << endl;
            output_1(B, n);
        }
        for (int i = 0; i < m; i++)
            delete[] A[i];
        delete[] A;
        delete[] B;
        system("pause");
        return 0;
}

```

6. Тестування програми.

```

C:\Users\Аня\source\repos\ASD_Labs_Code\x64\Debug\ASD_Lab8_Code.exe
Enter the matrix A:
6 3.4 8.267 9 4 109 42 0.4 -1.2 4 6 5 -3 6 87 6 -84 3 2 6 -0.9 43 7 8.9 4

The matrix A:
    6.00    3.40    8.27    9.00    4.00
  109.00   42.00    0.40   -1.20    4.00
    6.00    5.00   -3.00    6.00   87.00
    6.00   -84.00    3.00    2.00    6.00
   -0.90   43.00    7.00    8.90    4.00

The second massive:
-1.20 -3.00 -84.00 -0.90
Sorted one-dimensional array:
-84.00 -3.00 -1.20 -0.90
Press any key to continue . . .

```

```

C:\Users\Аня\source\repos\ASD_Labs_Code\x64\Debug\ASD_Lab8_Cod...
Enter the matrix A:
6 4.6 0.75 4 3 2 4 4 20 98 6.0009 4 3 8 -54 3 2 -5 4 3 -5 43.6 -6 96 -5

The matrix A:
    6.00    4.60    0.75    4.00    3.00
    2.00    4.00    4.00   20.00   98.00
    6.00    4.00    3.00    8.00  -54.00
    3.00    2.00   -5.00    4.00    3.00
   -5.00   43.60   -6.00   96.00   -5.00

The second massive:
-5.00
Sorted one-dimensional array:
-5.00
Press any key to continue . . .

```

```
C:\Users\Аня\source\repos\ASD_Labs_Code\x64\Debug\ASD_...
Enter the matrix A:
-45 6.9 5 3 4 5 -43 2 4 -6 4 3 5 3 -2 -1 2 4 -5 6 76 0.43 8 5 8

The matrix A:
-45.00    6.90    5.00    3.00    4.00
 5.00   -43.00    2.00    4.00   -6.00
 4.00    3.00    5.00    3.00   -2.00
 -1.00    2.00    4.00   -5.00    6.00
76.00    0.43    8.00    5.00    8.00

The side diagonal does not contain negative elements!
Press any key to continue . . .
```

7. *Висновки.* На цій лабораторній роботі було досліджено алгоритми пошуку та сортування, було набуто практичних навичок використання цих алгоритмів під час складання програмних специфікацій.

Побудований алгоритм було покладено на мову програмування C++ і написано програму, яку було випробувано з введенням трьох різних двовимірних масивів.

У першому з уведених масивів побічна діагональ містила 4 від'ємні елементи, які були додані програмою до одновимірного масиву. Цей масив було виведено на екран. Далі було виконано сортування знайденого одновимірного масиву і виведено відсортований масив на екран.

У другому з уведених масивів побічна діагональ містила один від'ємний елемент, який було додано до одновимірного масиву і виведено на екран.

Під час сортування ніяких змін з цим масивом не відбулося, тож його знову було виведено на екран як відсортований.

У третьому з уведених масивів побічна діагональ не містила жодного від'ємного елемента, тож на екран було виведено відповідне повідомлення.

Отже, побудований алгоритм працює правильно.